

DJETINJSTVO, IGRA I ZAVIČAJ KAO MOTIVI ČAKAVSKE POEZIJE DRAGE GERVAISA

VJEKOSLAVA JURDANA

Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti
Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli

UDK821.163.42.09 Gervais, D.-1

Pregledni rad

Primljeno: 13. 2. 2019.

Prihvaćeno: 11. 9. 2020.

SAŽETAK

Djetinjstvo, zavičaj, igra motivi su kojima obiluje čakavska poezija Drage Gervaisa. Cilj je ovoga rada odgovoriti na pitanje je li Gervais pjesnik djetinjstva ili dječji pjesnik. Polazeći od propitivanja u kojoj mjeri njegovo pjesništvo odgovara poetičkim stožernicama dječjeg teksta, u radu se prikazuju odgovori na pitanja: je li Drago Gervais (i) dječji pjesnik ili tek pjesnik koji je blizak djeci jer pjeva o (svome) djetinjstvu? U zaključku rada utvrđuje se kako poezija Drage Gervaisa nije pisana da bude dječja, ali se određene pjesme mogu okarakterizirati (i) kao dječje, štoviše, kao vrhunske dječje pjesme. Zavičajni, dijalektalni ili dječji pjesnik, Drago Gervais sve je od navedenog. No, prije svega, Drago Gervais vrhunski je pjesnik.

KLJUČNE RIJEČI: *Drago Gervais, poezija, dijalekt, dijete*

UVOD

Drago Gervais (Opatija, 1904. – Sežana, 1957.) hrvatski je književnik i pjesnik. Stvorio je raznolik književni opus; pisao je poeziju, prozu i dramu. Uz to, istakao se i kao humorist, feljtonist i esejist, ostavivši za sobom i obilnu i raznorodnu periodiku. Ostao je poznat kao antologijski čakavski pjesnik jer je pozornost književne kritike privukao već prvom zbirkom **Čakavski stihovi** (1929) i postao jedan od najistaknutijih hrvatskih dijalektalnih autora.¹ Ta je zbirka do danas doživjela nebrojena izda-

¹ Drago Gervais, iako zavičajan u Liburniji, istočnomu dijelu Istre, uvijek je bio prepoznat kao pjesnik cijele Istre i Hrvatskoga primorja. U pjesništvu, naime, nije riječ samo o jeziku, već o onome što se (nekim) jezikom čini. Čakavske pjesme Drage Gervaisa arhetipski iskazuju pojedine aspekte čovjeka koji ovdje živi, bori se, odolijeva, plače, smije, se, igra se, voli zemlju, on je zemlja. Gervais pjeva o temi koja je posve individualna, osobna, koja za autora ima posve konkretne socijalno-psihološke obrise. On, i kao autor, i kao osoba u svom životnom i stvaralačkom putu neprekidno i obilno iskazuje svoju povezanost sa svojim užim

nja, i vrlo je dobro primljena od široke čitalačke publike. U jezikoslovnom smislu, radi se o čakavskom ekavskom dijalektu kojim se govori „...od Rijeke pa približno do Lovrana u selima kastavske, veprinačke i vološčanske općine“ te ondje „vlada“ kao „čisti ekavski tip kakav se inače nigdje ne pojavljuje.“ (Ribarić 2002: 45)²

Svakako, unutar tih dijalektoloških istraživanja i zaključaka, posebno ističemo i studiju Ive Lukežić, „Čakavština u pjesmama Drage Gervaisa“ u kojoj se utvrđuje lingvistički identitet čakavskog jezika koji čini osnovicu Gervaisova literarnog jezika u njegovim pjesmama. Autorica polazi od činjenice da je osnovica jezika Gervaisovih pjesama čakavski lingvistički sustav poznat pod nazivom liburnijska čakavština, no kako taj jezik nije u potpunosti opisan, najprije definira što podrazumijeva liburnijski čakavski jezični tip. Taj tip rabi se, eksplicira Iva Lukežić, „u općoj intimno-mještanskoj komunikacijskoj praksi na terenu koji s jedne strane omeđuje desna obala Rječine a s druge Plominski kanal.“³

Nakon detaljnog navođenja i drugih razlikovnih osobina koje liburnijsku čakavštinu karakteriziraju kao zasebnu cjelinu⁴, Iva Lukežić ističe slijedeće: „Primjene li se opisani jezični kriteriji na korpus Gervaisovih pjesama, izlaze na vidjelo brojne podudarnosti između uzusa liburnijske čakavštine i Gervaisove versificirane čakavštine.“ No, ističe autorica, ukazuju se i neki otkloni koje detaljno navodi i analizira. Na temelju svega, zaključuje kako je čakavština u pjesmama Drage Gervaisa strukturirana na dvije razine: temeljni je jezični sloj u vrlo širokoj osnovi preuzet iz konkretnog čakavskog organskog jezika, liburnijske čakavštine; a tanji sloj nadgradnje čine elementi drugih jezičnih sustava, većinom čakavskih ili u manjem broju (pretežno na leksičkoj razini) iz standardnog jezika. (Lukežić 1987: 599)

i širim zavičajem – Liburnijom i Istrom. Za njega je ta *terra incognita* – izgubljeni raj, željena idila kojoj se želi (pjesnički) vratiti.

² O čakavskom ekavskom dijalektu opširno eksplicira i Silvana Vranić te uočava i uspostavlja hijerarhijske odnose među podcjelinama unutar toga ekavskoga prostora. Tako uvodi klasifikacijsku jedinicu – poddijalekt jednoga dijalekta. U kontekstu promatranja Gervaisove čakavske poezije, ovdje izdvajamo sjeveroistočni istarski poddijalekt. Pod tim nazivom podrazumijeva se skupina autohtonih govora na sjeveroistočnom obalnom dijelu Istre, što se prostiru od najjužnijega punkta Zagora do desne obale Rječine, zatim govora naselja smještenih uzdužno po padinama Učke te kastavskih govora. Osobitost toga poddijalekta jest dosljedan ekavski refleks jata u korijenskim leksičkim morfemima, u tvorbenim i u gramatičkim. (Vranić 2005: 325)

³ Autorica termin liburnijski kao geografsko određenje preuzima od Josipa Ribarića te ističe kako se „liburnijska čakavština razlikuje od svih ostalih čakavskih sustava konsekvantnom zamjenom jata vokalom u leksičkim i u nastavčkim morfemima, pa je taj sustav *dosljedno ekavski*.“ (Lukežić, 1987: 589 – 596)

⁴ Uz konsekvant ekavski refleks jata liburnijsku čakavštinu karakteriziraju kao zasebnu cjelinu unutar čakavskog sistema i ove osobine: gubljenje morfološke posebnosti i vokativa singulara Vsg.=Nsg., oblik posvojne zamjenice ženskog roda: *njji*, *njija*, *njije*, proširak osnove morfemom *-i* i u hipokoristika ženskog roda u svim padežima osim nominativa i vokativa singulara (Nsg. Mare, Gsg. Mareti, Dsg. Marete), spojnik prijedloga i zamjenice *ča* ima dva značenja: priloško (Zač je to storil?) i vezničko (Prošal je zač se j' razjadil). (Lukežić 1987: 597)

Djetinjstvo, zavičaj, igra... motivi su to kojima obiluje Gervaisova čakavska poezija, štoviše (u)temeljena je na njima. Već u prvom izdanju svojih **Čakavskih stihova** (Crikvenica, 1929), Gervais je podijelio svoje pjesme u nekoliko ciklusa. Njihovi su naslovi veoma znakoviti: Istarski dan, Igri, Dete, Moja ljubav, Pelini, Istarske materi, a čine semantički niz koji eksplicitno ukazuje na svijet djetinjstva.

Gervaisova čakavska poezija uobličena je u dvije slikovnice, s odabranim Gervaisovim istoimenim pjesmama: **Morčić**⁵ i **Oblačić**.⁶ Obje je oslikao Antun De

⁵ U slikovnici **Morčić** (Izdavački centar Rijeka, Rijeka, 1978) pojedine slike na svakoj zasebnoj stranici slijede logiku pjesme, odnosno uz svaku sliku smisljeno su podijeljeni stihovi, u skladu su s unutarnjom kompozicijom pjesme. Evo redosljeda, distribucije stihova (uz pojedinu sliku i stranicu) u toj slikovnici: 1. *Maćak je z vetrini meso ukral*, 2. *Po vrte je nona za njen tekla, / i puno mu lepeh besed rekla.*, 3. *„Morčić, nazad mi meso daj, / te lepo prosin me ne šekaj, / kako ću brižna obed storit / i ča će mi vnuk za jist dobit?“*, 4. *Ma morčić šegavi meso je jil / i vavek korak pred nonun bil / a kad je meso do sleda pojil, / 5. Je plot preskočil,* 6. *se j' polizal*, 7. *počešjal*, 8. *i sit / na fraj susedinog mačke šal*. Pojedine prizore nosi samo jedan stih, i to utemeljen na glagolskome pridjevu radnom koji se u Gervaisovoj poeziji nalazi na naglašenome mjestu u stihu. Štoviše, odvajajući pojedine stihove uz sliku, efektno se izražava ritam pjesme, a dramska napetost (dramsko kao osobitost Gervaisovih pjesama), dolazi do samoga vrhunca.

⁶ Slikovnica **Oblačić** (Izdavački centar Rijeka, Rijeka, 1980) slijedi estetiku oblikovanja slikovnice **Morčić**. Slike su velike, a ispod je uglavnom po jedan stih. Tekst je također akcentuiran, a likovno i tekstualno skladno se prožimaju, u bogatome sinkretizmu. No, ovdje nisu u središtu likovi i njihovi međusobni odnosi, nego je ovdje prikazana prirodna pojava. Naglasak je na ugođaju. Iako je oblačić personificiran, tj. antropomorfiziran, slike ipak slijede i iskazuju više ugođajni naglasak pjesme. I u ovoj pjesmi/slikovnici javlja se motiv (dječje) nestašnosti/razigranosti. Leksički, vokabularom to je ostvareno (tipično/za Gervaisa) deminucijom i glagolima na naglašenim pozicijama u pjesmi pa (nam) se tako „čini da se u njoj deminutivna dražest i čar nestašnog derančića oblačića s deminutiva prenosi u glagolske pridjeve te i oni kao da postaju deminutivi.“ (Crnković 1975: 16-17)

Evo stihova:

„Na Učke klobučić

crni oblačić.

Bogzna odkuda j' dotekal,

kade se j' fantina sve tepa,

i kot da ga j' sran,

da j' tako mići i sam,

se j' razjadil,

raširil,

i nebo pokrila.

Zvrnul je kablič

i pal je dažjić.

Pokle mui pasal morbin,

nestal je kot dim...

A mat se je jako jadila,

zač njoj se roba zmočila

ka se va vrte sušila.“ (Gervais 1964: 13)

U likovnom smislu, oblak je prikazan kao siva, pomalo neodređena ploha, s blago naznačenim antropomorfim obilježjima (oči, usta), a ne kao plastičan ljudski lik. Općenito prevladavaju slike primorskoga krajolika, zapravo marine. Pa i u prizorima gdje je oblačić aktivan, dakle akter je radnje, primjerice, *se je*

pope⁷. Štoviše, i u novije vrijeme bilježimo izdanje Gervaisove pjesme o mačku Morčiću u ruhu slikovnice. Godine 2016. mladi je slikar Vedran Ružić objavio tu slikovnicu.⁸ Dječja je publika sva tri izdanja vrlo dobro primila. Upravo zato što i nema više dostupnih starijih izdanja, objavljeno je novo.

No, vraćamo se poetskim izvorima kojima Gervais slavi čakavsku zavičajnu riječ. Zanima nas Gervais kao pjesnik. Što je to tako posebno u njegovoj čakavskoj poeziji? Što je čini tako omiljenom, bliskom, antologijskom i dječjem recipijentu?

ŠTO JE DJEČJA POEZIJA?

Uvijek je razgovor o kriteriju što jest dječja poezija, a što nije, aktualan. Pa tako i danas, i u Hrvatskoj. Teorija dječje pjesme i pjesništva, kompleksna je i nadaje se čak i ponešto nepreglednom, no ključna su mjesta čitanja, kako se čini, odnos djeteta i jezika (zvuka, zvučnosti, ritma, značenja) te promjenjive koncepcije dječjeg i djetinjstva koje, u svim razdobljima proizvodnje i teorije dječje poezije, reguliraju koncepte primjerenosti i neprimjerenosti djetetu. (Hameršak i Zima 2015: 279) Jer, kao što ističe metodičarka književnosti Gabrijele Šabić, dijete je vrlo osjetljivo na poetsku riječ, ali je ona bitno drukčija nego u poeziji za odrasle. Događajnost je svojstvena u pažnji djeteta slušatelja pa je fabulativnost posebno obilježje dječje poezije. No, unatoč toj fabulativnosti, dječja poezija istodobno je itekako lirična.

vazjadel, / vaširil, / i nebo pokril, na slici je uz krajolik (tipično istarskog/ primorskog) seoceta sa zvonikom/ katedralom u sredini, u gornjemu planu siva ploha sa zavojitim linijama koje (ipak) daju dinamiku toj antropomorfnjivoj sivoj plohi. (Šegota Lah 2010)

⁷ Anton Depope (Skrpčići na otoku Krku, 1933. – Rijeka, 1990.) diplomirao je pri Akademiji za likovne umjetnosti u Ljubljani na Odjelu za slikarstvo u klasi profesora Gojmira Antona Kosa. Predavao je likovni odgoj u osnovnoj školi te je radio kao mentor studentima likovnog odgoja. Radio je na Pedagoškoj akademiji u Rijeci kao vanjski suradnik te u Zavodu za školstvo Općine Rijeka i kao savjetnik za likovni odgoj. Depope je bio zaposlen kao predavač slikarstva na Katedri za likovnu umjetnost Pedagoške akademije u Rijeci od 1975. godine. Zatim je bio i predstojnik Odjela za likovni odgoj i likovnu umjetnost Pedagoškog fakulteta u Rijeci. Izlagao je na 70-ak skupnih izložbi u zemlji i inozemstvu, a tijekom života priredio je tek nekoliko samostalnih izložbi. Nije slučajnost da je upravo Depope ilustrator ovih slikovnica. Kao što uočava likovna kritičarka Nataša Šegota Lah, „Depope je svoju motiviku vezivao i na književnost, s posebnom sklonošću prema Gervaisu ili Krklecu u našoj, te Lorci i Poeu u svjetskoj književnosti.“ (Šegota Lah 2010)

⁸ No, svako vrijeme vraća se svom antologijskom pjesniku – pred nama je sada slikovnica mladoga slikara Vedrana Ružića (također, Opatijca) koji Morčića prikazuje na svoj način, u skladu s vremenom u kojem živi i stvara. U ovoj je slikovnici (izdavač: Adamić d.o.o.) Vedran ispričao Gervaisovu priču o Morčiću likovnim jezikom u kojem je sve živo, kreće se, govori (komunicira između sebe i s onim tko gleda/slušaju/čitaju), boje su ovdje tople, životne, svijetle, i sve to odražava specifičnu Gervaisovu naraciju punu humora i topline. Vedranov Morčić, u prisnu dijalogu s Gervaisovim stihovima, poziva na pokret, igru, i to ekspresivnim crtežima koji se nižu kao filmski kadrovi jedne živahne i vesele anegdote. (Jurdana 2016)

Naime, riječ je o tome da takva pjesma na planu komunikacije s djetetom vodi dijete u akciju i omogućuje mu da promatra svijet u dinamičnoj formi, a ne u onoj statičkoj. (Šabić 1983: 18-19) Također, djeca vole deminutive, neobično se rado igraju riječima pa su poželjne pjesme koje svojim jezikom, svojom strukturom mogu povesti dijete u igru, u osluškiivanje, u pokret. Važna je igra, kao dominantna u dječjem spoznavanju i doživljavanju svijeta, a poetski elementi koji tvore dječju poetsku igru (ritmička igra, igra stihovima, pokretima), iskazuju se na fonološkoj, morfološkoj, leksičkoj, semantičkoj i sintaktičkoj razini. (Šabić 1983: 21)

Ivo Zalar ističe pak tri diferencirana pristupa i shvaćanja dječje pjesme: 1. dječja je poezija djetetu bliska (po motivima, jeziku, temi), 2. dječje su sve pjesme koje su na određeni način pristupačne djeci (nije važna struktura stiha, motiv, poetska namjena i izraz, nego da djeca mogu u njima uživati približno jednako kao i odrasli), 3. teorija o posebnoj razini dječje pjesme kao specifičnu gledanju na svijet, koje se ne iscrpljuje u obraćanju djeci niti u iznošenju reminiscencija na vlastito djetinjstvo, ona je strogo književni čin.

Zalar ističe kako je svaka od triju spomenutih teza valjana, a sve sintetiziraju zaključak da dječja poezija u svome totalitetu iskazuje atribute djetinjstva, u najširem smislu riječi, i traži odjek ponajprije u djetetu. No, čitaju je i odrasli. (Zalar 1991: 10-14)

I Stjepan Hranjec potiče raspravu kada kaže: „Pitanje je, međutim, što zapravo razumijevamo dječjom pjesmom, možemo li bez poetičke zadržke u dječje pjesništvo uvrstiti sve one stihove koje susrećemo u raznim antologijama, ukratko, razgovor o kriteriju nije nimalo jednostavan.“ Hranjec daje potvrđan odgovor na postavljeno pitanje te definira dječji stih kao **ritmiziranu, vedru (humornu) jednostavnu igru**, temeljenu na jeziku s estetskom funkcijom. (Hranjec 2006: 26)

TERMINOLOŠKI PRIJEPORI: DJEČJA POEZIJA ILI POEZIJA ZA DJECU?

Štoviše, ističe Zalar, javljaju se prijepori i zbog termina, iako oni nisu od presudna značaja. Treba li upotrebljavati naziv dječja poezija ili poezija za djecu (kao što je sličan problem: dječja književnost ili književnost za djecu). Iako nema jedinstveno usvojena naziva, Ivo Zalar smatra da je prihvatljiviji termin dječja poezija, „ne samo zato što je kraći i fleksibilniji nego, u prvom redu, zato što pomiruje i uključuje u sebi oba aspekta tog fenomena: ontološki i namjenski.“ (Zalar 1991: 14-15)

I Milan Crnković eksplicira taj terminološki problem navodeći kako termin dječ-

ja književnost ističe pripadanje djeci u formalnom smislu, ali se može dvosmisleno tumačiti; kao književnost koja je namijenjena djeci i/ili kao književnost koju stvaraju sama djeca. No, ta dvosmislenost nije tako snažna jer rijedak je slučaj da dijete stvori umjetničko djelo. S druge strane, uporaba izraza književnost za djecu može implicirati usko žanrovsko (dječje) određenje, a znamo da je doista velik broj književnih djela koji su danas sastavnim i prepoznatljivim korpusom dječje književnosti, a koja nisu (bila) pisana za djecu. Tako se Milan Crnković (1990) opredjeljuje za termin – dječja književnost. A pri tome naznačuje da nazivu dječja književnost odgovaraju i nazivi u raznim europskim jezicima: ruskom, engleskom, njemačkom, talijanskom.⁹ Stoga se i u ovom radu rabi termin dječja književnost i dječja poezija.

ZAŠTO DJEČJI KNJIŽEVNIK POSEŽE ZA DIJALEKTOM?

Djeca se tijekom povijesnoga vremena mijenjaju, postaju sve važnije osobe u svakodnevici, postaju sve slobodniji u svemu, pa tako i dječja poezija treba pratiti te promjene. Svakako, ne valja zaboraviti da temeljne vrijednosti dječjega poimanja i doživljavanja sebe i svijeta ostaju. Prije svega, snažna povezanost s neposrednom okolicom, obitelji, domom, zavičajem. Takvu povezanost dijete verbalno iskazuje i određenim zavičajnim govorom kao određenim oblikom jezika. A taj oblik jezika nalazi svoje mjesto i u dječjoj poeziji. Preciznije, u hrvatskoj dječjoj poeziji kao sastavnom dijelu hrvatske dječje književnosti.

Tragajući za odgovorom na pitanje zašto dječji književnik poseže za dijalektom koji je u pravilu njegov zavičajni mikrogovor, Stjepan Hranjec ponajprije prikazuje opći razvoj hrvatske književnosti u doba kada se pojavljuje dijalektalna poezija. Uočava da je pojava dijalekta u novijoj hrvatskoj književnosti povezana s razdobljem hrvatske moderne. Tada su, slikovito eksplicira Hranjec, književnici osjećali postojanje nečega neotkrivena, netaknuta. No, to nije bilo tek svojevrsno zasićenje jezikom, već poniranje u pitanje što dijalekt u sebi nosi. Na to pitanje, ističe Hranjec, moguće je dati različite odgovore. To je „duh jezika“ (Bartolić), „zavičajni intimizam“ (Skok), „dijalektalna je poezija samo tlo“ (Franičević), „apsolutna autentičnost odražavanja stvari“ (Marinković). Navodeći ta stajali-

⁹ Joža Skok (2007: 22) ističe kako nam Crnkovićevo argumentirano i opravdano prihvaćanje toga termina omogućuje da se preciznije služimo ovim trima terminima: dječja književnost – u značenju specifične književne oblasti, književnost za djecu – u značenju djela koja služe kao dječja lektira, a termin dječje literarno ili književno stvaralaštvo označuje literarne pokušaje i ostvaraje djece.

šta, Hranjec sintetizira da je riječ o svemu tome – ali kao sveukupno dublje doživljavanje i interpretiranje svijeta. „Traganje za korijenima, za prepoznavanjem nacionalnoga identiteta nije, dakle nikako pomodni hir, nego traženje jastva.“ Nadalje, ističe Hranjec, „analiza kajkavskog i čakavskog pjesništva pokazuje da ono doista manifestira specifičan kajkavski i čakavski senzibilitet, individualnu psihologiju i autentičnu filozofiju kajkavskog i čakavskog čovjeka iz čega proizlazi jezično-estetska uvjerljivost toga pjesništva.“ (Hranjec 2006: 21) Upravo u tom kontekstu dijalektni pjesnik nerijetko stvara za dijete „jer to i sam – povratkom u zavičaj – traži i postaje!“ (Hranjec 2006: 22) Te pjesme odlikuje jednostavnost, intima, toplina i dječja dragost. I na motivskoj razini očituje se tematika djetinjstva, a pri tome se jezični izbor dijalekta pokazuje izrazito funkcionalnim i (eufonijski) adekvatnim. U oprimjerenju Hranjec spominje Pavića, Dolenca, Modrušana, Gervaisa, Jembriha. I postavlja pitanje: „Bi li se recimo, **Bose noge** ili **Vu dvorištu** Paje Kanižaja mogle prepjevati na standard? Ili Gervaisov **Nonić**? Dakako da se to može, samo, izgubila bi se ekspresivnost. Zato, kao i sama narječja, tako i dječja književnost na tim narječjima ima ne samo svoje mjesto nego i više, ona bogati dječji književni izričaj na standardu, priskrbljuje mu punoću i čini ga stilski raskošnijim.“ (Hranjec 2006: 21)

DJEČJA POEZIJA I/ILI POEZIJA O DJETINJSTVU?

U tom kontekstu valja propitati i granicu između dječje poezije i poezije o djetinjstvu? Tko se može klasificirati kao dječji pjesnik, a tko kao pjesnik koji opisuje svoje djetinjstvo, zavičajni pjesnik?

Kako je dječja poezija namijenjena malom djetetu, ostvaruje se u komunikaciji između djece i odraslih. Ta se komunikacija odvija u najbližemu – obiteljskomu krugu, dakako, na jeziku toga podneblja – zavičaja.

Stoga nije čudno, ističe Milan Crnković, da su dijalektalni pjesnici, sada već odrasli ljudi, često odvojeni od zavičaja, rodne kuće, obitelji, materinskoga jezika, propjevali svojom (ugroženom) riječi, potaknuti bolom za zavičajem, za djetinjstvom provedenim u zavičaju i jezikom koji nestaje.

No, njihovo prizivanje djetinjstva bilo je „promatranje djetinjstva s distance, pozlaćivanje davno prošle idile suprotstavljene hladnoj stvarnosti, traženje utočišta, utjehe, pribježišta za svoje probleme, probleme odraslih – dok su u isto vrijeme nova djeca u izmijenjenim uvjetima živjela svoje djetinjstvo.“ To je poezija o djetinjstvu koja je rijetko prelazila crtu gdje počinje dječja poezija. I novija

čakavska poezija puna je takvih primjera. (Crnković 1987: 628)

Dječja poezija razlikuje se od poezije o djeci, kao što se razlikuje dječja književnost od književnosti o djeci. Naime, cilj je dječje poezije pobuditi u djetetu *proces* njegova aktivna odnosa prema svijetu koji ga okružuje. Ti se *procesi* ostvaruju slikama/slikovitošću i ritmovima /ritmičnošću bliskima djetetu koji mu omogućuju identifikaciju i komunikaciju u interakcijama s drugima. Dječja poezija ne tematizira dijete, već *proces* kojim dijete prihvaća sebe i svijet oko sebe. Taj proces to je sama *igra*, priroda u igri, a ne sentimentalno sjećanje na igru, na prošlo vrijeme. Dijete je *procesualno biće*, njegovo odrastanje i spoznavanje sebe i svijeta oko sebe jest složen proces. A, dječja poezija je poezija koja sudjeluje u stvaranju, izgradnji i odvijanju djetinjstva. (Crnković 1987: 631)

Ipak, situacija između dječje poezije i poezije o djetinjstvu nije tako jednostavna i jasno odrediva. Iako je činjenica da je poezija o djetinjstvu „plod naknadnih uzbuđenja ili razmišljanja o djetinjstvu“, pjesnik potaknut svojim uspomena na djetinjstvo, može stvoriti primjere dobre dječje poezije. No, s druge strane, Milan Crnković upozorava na mnoge primjere poezije o djetinjstvu koja nije dječja poezija, iako se nudi kao takva. Tako ima, ističe Crnković, „u nedječjih čakavskih pjesnika (nedeklariranih u smislu namijenjenosti djeci) pravih dječjih pjesama i u dječjih pjesnika onih koje to nikako nisu, a u jednih i drugih ima mnogo pjesama o djetinjstvu od kojih se veći dio nikako ne mogu ubrojiti u dječju poeziju.“ (Crnković 1987: 631)

U tom okviru zanima nas je li Drago Gervais dječji pjesnik? Ili je njegovo čakavsko pjesništvo poezija o djetinjstvu?

DRAGO GERVAIS – ZAVIČAJNI PJESNIK, DIJALEKTALNI PJESNIK, DJEČJI PJESNIK

Znamo da je svako svrstavanje nezahvalno stoga nam valja tragati za dubljim poveznicama i kriterijima za pripadnost piščeva djela nekoj kategoriji kako bismo to kategoriziranje i opravdali. U ovom konkretnom slučaju, Gervaisove čakavske poezije, tragamo za odgovorom na pitanje u kojoj mjeri njegovo djelo odgovara poetičkim stožernicama dječjeg teksta.¹⁰

Prema svemu do sada rečenome, Dragu Gervaisa možemo odrediti i kao zavi-

¹⁰ Taj kriterij pri određivanju pripadnosti teksta dječjoj književnosti, ističe Stjepan Hranjec. (2006: 16)

čajnoga pjesnika – jer pjeva o svome zavičaju koji je jednom izgubio (kao što smo pokazali u prvome dijelu rada), i kao dijalektalnog – jer piše čakavsku poeziju, poeziju sa stiliziranom čakavštinom.

Ali je li Drago Gervais (i) dječji pjesnik? Ili tek pjesnik koji je blizak djeci jer pjeva o (svome) djetinjstvu? Zavičajni pjesnik jest pjesnik koji piše o svome zavičaju. Zavičaj podrazumijeva i dijalekt kojim se zavičajnici služe, a pjesme o djetinjstvu ne može izbjeći niti jedan zavičajni pjesnik jer zavičaj nužno uključuje djetinjstvo, kao što to jasno svjedoče primjeri D. Domjanića, A. G. Matoša, S. S. Kranjčevića, D. Gervaisa, D. Tadijanovića i tolikih drugih. (Crnković i Težak 2002: 385)¹¹

Pripada li Gervaisova poezija, baš kao i Tadijanovićeve, kao zavičajna, poeziji o djetinjstvu, a ne dječjoj poeziji? Je li Gervais, baš kao i Tadijanović, pjesnik zavičaja i djetinjstva? Štoviše, obojica kao takvi pjesnici nude dječjoj poeziji i dječjim pjesnicima slobodan stih kao istinsko rješenje.¹² I Marin Franičević u svojoj studiji „Versifikacija čakavske dijalektalne poezije“ iscrpno analizira Gervaisovu versifikaciju te ističe kako je „pravi Gervais, sav u slobodnom stihu.“ Ipak, nakon dublje analize, Franičević zaključuje „da je Gervais isto toliko vezan u slobodnom, koliko je slobodan u vezanom stihu.“ (Franičević 1970: 76-85)

Zavičaj i dijalekt jedno drugo nadopunjuju, u komplementarnom su odnosu. U bilo kojem aspektu života, pa tako i u poeziji, „zavičajnost i dijalektalno mogu i moraju biti vrijednostima po sebi, dakle vjerodostojne i autentične međusobno prožete kategorije.“ (Biletić 1999: 11) Danas su u lingvističkoj i književnoj znatnosti razriješeni mnogi problemi stvaralaštva na narječju, terminološki raščišćeni pojmovi odnosi regionalnog i dijalektalnog. Svjesni smo činjenice da bi hrvatska književnost u cjelini bila siromašnija bez Krležinih **Balada**, bez Galovićevih, Domjanićevih, Pavićevih i Goranovih kajkavskih pjesama, bez Nazorove, Gervaisove, Ljubićeve, Balotine i Franičevićeve poezije na čakavskom. Štoviše, „dijalektalna se poezija u svome totalitetu (ona za odrasle) kao nostalgičan uzdah za mladim

¹¹ Navedeni autori (2002: 386) ističu svu kompleksnost te pozicije, analizirajući stvaralaštvo Dragutina Tadijanovića: „Sjajna istina o djetinjstvu kakvu izražava odrasli pjesnik kad se nakon tolikih životnih razočaranja i osvješćivanja vraća djetinjstvu kao čistom i neokaljanom životu pa slika sebe iz djetinjstva rafiniranom stilogenom jednostavnošću propovijedajući filozofiju do kakve je kadar doći samo povratnik u djetinjstvo, ta istina nije ni bliska ni dostupna manjoj djeci.“

¹² Crnković i Težak (2002: 387) ističu: „Pjesnici iz tzv. Velike poezije, u kojoj je slobodan stih već prevladao, u svojim vrlo uspješnim zavičajnim pjesmama i pjesmama o djetinjstvu (D. Tadijanović, D. Gervais, donekle i I. G. Kovačić) privikavaju i odraslu i dječju publiku kao i dječje pjesnike na slobodan stih. (...) U hrvatskoj dječjoj književnosti u 20-tim, 30-tim i 40-tim godinama još uvijek nije stvorena dječja poezija koja bi se mogla mjeriti s pričom i romanom, ali se razvijaju gotovo sve značajke s kojima će u 50-tim godinama moći Grigor Vitez izvesti svoj veliki pothvat.“

danima, za rodnim krajem, za prvom materinskom riječi“, pojavila i u okvirima dječje književnosti. To nije slučajno jer dijalektalna poezija „u cjelini ima nešto zajedničko s dječjom.“ Naime, „ni jedna ni druga ne podliježu naglim mijenama književnih pravaca, orijentacija, škola, strujanja i tendencija“ pa se „obje javljaju kao elementarno svjež i spontan izraz života i njegovih zbivanja.“ (Zalar 1991: 224, 226, 240). Dakle, razvidno je da je dijalektalna komponenta, kao i zavičajni kolorit, izrazita osobitost hrvatskog dječjeg pjesništva „u kojem se javlja kao motivsko osvježenje s naglašenim zavičajnim uporištem, i kao artistska mogućnost za nove ritmičke i leksičke varijacije.“ (Skok 1979: 8-9)

U tom kontekstu tragamo za odgovorom na postavljeno pitanje, naime je li Gervais pjesnik djetinjstva ili dječji pjesnik. Na to pitanje, eksplicitniji odgovor daje Milan Crnković. U svojoj kratkoj studiji Čakavska dječja poezija ističe da se nekoliko pjesama Drage Gervaisa „i po strukturi i po recepciji mora ubrojiti u *pravu dječju poeziju*, iako ih pjesnik nije namijenio djeci, što im, dakako, ne smeta da ostanu integralni dio Gervaisova pjesničkog korpusa, dok pretežni dio Gervaisovih pjesama govori o djetinjstvu, često i s dovoljno naivnosti u tonu, a da ipak te pjesme ne postaju dječje.“ Naime, nadalje eksplicira Crnković, „Drago Gervais u svojim pjesmama o nonićima i djetinjstvu govori o sebi u svom vremenu preko svog odnosa prema djetinjstvu, i samo u onim pjesmama gdje taj njegov vlastiti odnos i problematika nisu bitni približava se pravoj dječjoj pjesmi.“ (Crnković 1987: 632) Milan Crnković izdvaja posebno tri Gervaisove pjesme kao dječju poeziju: **Morčić**, **Pipa**¹³ i **Oblačić**. Štoviše, ističe u tim pjesmama njihovu kratkoću, narativne elemente, svevremenost – bez memoriranja prošloga djetinjstva. Nadalje, uočava Crnković, u tim pjesmama dijete se kao recipijent uvodi izravno u akciju, otkriva vlastiti doživljaj svijeta. Uz to, te pjesme su „scenične i dramske; sve su vesele i u svima se dijete može nasmijati odraslima kao žr-

¹³ „Danas je nonić po kuće kričal
i beštimal,
zač da mu j neki pipu ukral.

Celu je kuću smutil,
mačka udril.
Susedi zbudil,
pijat razbil
i nonu razjadil.

Joh i kataloh je bil puli nas
danas.

Najzad nesrećna se j pipa našla:
je pod baretun nonu bila.“ (Gervais 1964: 25)

tvama neke simpatične huncutarije. “Tu su i djetetu bliski aktanti: djed, baka, mačak, oblačić koji nose domaći ugođaj bliskoga kućnoga/obiteljskoga prostora (kuhinja, pripremanje jela, sušenje rublja). A cijeli taj tematsko-motivski sadržaj skladan „od slatkih sekvenci ritmički snažno obojenih čakavskih riječi s mekim deminutivima i lancima kumuliranih živahnih glagola; u svima je čakavski nezamjenjiv.“ Sve te odrednice, zaključuje Milan Crnković, dovode do zaključka, da te Gervaisove pjesme „idu bez sumnje u sam vrh čakavske dječje poezije i dječje poezije uopće i pokazuju način kako se iz poezije o djetinjstvu može prijeći u dječju poeziju. Po mom najdubljem uvjerenju Drago Gervais je i dječji pjesnik.“¹⁴ (Crnković 1987: 634)

Nadalje, pri propitivanju pitanja određivanja Gervaisove poezije, valja uočiti još jednu važnu činjenicu. Naime, u Gervaisovim pjesmama, jasno se zrcali autobiografičnost o kojoj smo opširno eksplicirali u prethodnim poglavljima rada. Upravo je autobiografičnost, kako ističe Stjepan Hranjec, osobito obilježje hrvatske dječje književnosti (primjerice, u Mate Lovraka, Dragutina Tadijanovića, Zlate Kolarić-Kišur, Paje Kanižaja). Ta se autobiografičnost očituje kao povratak u zavičaj i djetinjstvo, iskazan specifičnom intimizacijom i senzibiliziranjem motiva (teme). Upravo to je čini tako bliskom dječjem srcu. (Hranjec 2006: 15)

Stoga pitanje pripadnosti nekog pisca dječjoj književnosti nije tako jednostavno. Javlja se dilema postaje li netko dječjim pjesnikom iz prirodene bliskosti i srodnosti s dječjom dušom ili ga na to nuka sjećanje na vlastito djetinjstvo iz kojeg crpe motive, slike i doživljaje? To pitanje postavlja Ivo Zalar u svojoj studiji o hrvatskoj dječjoj poeziji i daje odgovor, na temelju vlastita proučavanja kompletnih korpusa pojedinih pjesnika, da su gotovo u svih značajnijih i plodnijih stvaralaca obje komponente prepoznatljive i čine jedinstvo, da sposobnost mišljenja i osjećanja na dječji način proistječe iz intenzivno doživljena djetinjstva. (Zalar 1991: 24)

Upravo u tom kontekstu, pjesme Drage Gervaisa nalazimo u nizu antologija hrvatske dječje poezije. U antologiji *Vječnotraž. Antologija hrvatskog pjesništva za djecu* Dalibora Cvitana iz 1975. godine Drago Gervais zastupljen je s dvije pjesme: **Pipa** i **Morčić**. Zatim, 1990. godine, u *Antologiji hrvatskog dječjeg pjesništva - Lijet Ikara* Jože Skoka, gdje je Drago Gervais zastupljen s pet pjesama: **Sunce**, **Nonić**, **Oblačić**, **Pipa** i **Morčić**.¹⁵ Godine 1994. u *Antologiji hrvatske dječje po-*

¹⁴ No, upozorava Crnković: „upravo u ovoj poeziji, gdje je, djetinjstvo i zavičaj, barem do određene točke razvoja, dominantna preokupacija, treba dobro razlikovati govorenje o djetinjstvu, studije djeteta i dječjeg ponašanja, evokacije vlastitog djetinjstva s vremenske distance od poezije koja u djetetu pobuđuje proces odvijanja emocija i slika na prostoru gdje se dječji ‘ja’ susreće sa svijetom.“

¹⁵ Valja istaknuti da su sve pjesme akcentuirane, a uz svaku pjesmu stoji i tumač riječi. U svome pogovoru toj antologiji, naslovljenom *Antologičareva riječ na kraju ili U potrazi za gezomom i identitetom hrvatskoga*

ezije koju je priredio Ivo Zalar, Gervais je zastupljen s tri pjesme: **Moja zemlja**, **Tri nonice** i **Stari mladić**. Pri tome Zalar napominje da Gervais svoje pjesme nije namijenio djeci, ali da je „svojim jednostavnim dijalektalnim izričajem i oživljavanjem uspomena iz djetinjstva, blizak dječjoj duši. (Zalar 1994:67) Godine 2008. tiskano je i drugo izdanje *Antologije* u kojoj su ponovo tri Gervaisove pjesme: **Moja zemlja**, **Tri nonice** i **Stari mladić**.¹⁶ (Zalar 2008: 81-82)

Uz igru, u dječjoj poeziji važnu ulogu ima vedrina (humor) koja je s igrom povezana u složenu odnosu međusobna prožimanja i dopunjavanja. Ta se vedrina (humor) i igra stvaralački iskazuju u poeziji anegdotalno-fabulativne razrade motiva, a pri tome je leksička ekspresija izrazita. Radi se o humoru i igri, humoru u igri, o igri jezikom, kao osobitostima dječjeg stiha. Sve to uz naraciju, naime, prikazivanje koje je uvjetovano dječjim recipijentom koji voli dinamiku, razigranost i maštanje. (Hranjec 2006:14-15 i Zalar 1991: 24)

Mnogobrojne Gervaisove pjesame pokazuju te i druge elemente estetskog i književnopovijesnog oblikovanja dječjih pjesama, a koje smo u prethodnim poglavljima djelomice već prikazali. Tu su i pejzažna skica, slikovnica iz biljnog i životinjskog svijeta, vedra anegdota, kronika i deskripcija dječjega života, priča u pjesmi, maštovita igra riječi, humoristička vizija svijeta, ritmička i leksička varijacija, vedar izlet u san, duhovitost, intuicija i osjećajnost.¹⁷ Gotovo svaka, ovdje promatrana Gervaisova pjesma, ima svoju „priču“ čiji je nositelj neki lik, često blizak djetetu (baka, djed, domaća životinja, neposredna predmetna stvarnost iz djetetu bliske prirode). A humor je često postignut neočekivanim zapletom i još neočekivanim raspletom koji se zaključuje efektnom i kratkom poantom, bez nepotrebna pedagogiziranja. U Gervaisovoj poeziji ima pejzažnih skica (**Moja**

dječjeg pjesništva, Joža Skok ističe: „Antologičareva je težnja bila da prepozna, odabere i izdvoji ona ostvarenja koja se u tim razdobljima pojavljuju kao autentični modeli dječje pjesme, kao svjedočanstvo njezine književnopovijesne prepoznatljivosti, pa je upravo u tom smislu trebao okoristiti se i modelom potencijalne književno povijesne recepcije. Međutim, tu je rekonstruiranu recepciju jednako tako trebalo usuglasiti i s aktualnom, suvremenom dječjom recepcijom polazeći od stajališta da za djecu postoji samo jedan, i to aktualan estetski realitet koji sve vrijednosti prošlog prihvata jedino u kategoriji sadašnjeg. Prema tome temeljni je napor antologičara bio sadržan u tome da svrati pozornost na sve ono što u dosta obimnom pjesničkom nasljeđu može još uvijek svesti pod nazivnik i kriterij relevantnog i čitalački poticajnog pjesničkog ostvarenja.“ (Skok 1990: 274)

¹⁶ Te pjesme nisu akcentuirane, no uz njih je kraći tumač riječi te najosnovnija bio-bibliografska bilješka o pjesniku. Kao antologičar, Zalar ističe kako je pri odabiru poštovao ponajprije estetsko načelo, a nastojao je izabrati one pjesme koje nose pečat djetinjskosti, dječje naivnosti, dječje autentičnosti. U predgovoru *Hrvatska dječja poezija*, str. 11., u napomeni uz taj predgovor, Zalar ističe da je Antologija namijenjena ponajprije učenicima osnovne škole, a može poslužiti i studentima predškolskog odgoja, razredne nastave i studija hrvatskog jezika i književnosti, učiteljima nižih razreda osnovne škole te profesorima hrvatskog jezika u višim razredima osnovne škole. Kao i svim malim i odraslim ljubiteljima jednostavne pjesničke riječi.

¹⁷ O tim elementima općenito dječje pjesme. (Skok 1979: 7– 8)

zemja/Pod Učkun, Oblačić), slikovnica iz životinjskog svijeta (**Morčić, Petešić**), vedrih anegdota (**Pipa, Stari mladić, Tri nonice**), sve začinjeno humorističkom vizijom svijeta, iskazano ritmičkim i leksičkim varijacijama ne zanemarujući osjećajnost. Sve kompatibilno dječjoj poeziji i dječjem recipijentu.

No, nisu sve Gervaisove pjesme takve. Opjevavši jedan dio svog života, detalje od kojih je bila sastavljena njegova svakidašnjica, pronašavši spas od života koji je bio krojen političkim prilikama, Gervais, specifičnim humorom oslikava tužne sudbine kmetova, težaka, ribara, nonića, fakina. To je svijet s ljudima, kako je davno istakao Ivan Goran Kovačić, „koji su marionetski šaljivi i tužni“, sitni „od vječnog gaženja, od vječnog ustukivanja, zguravanja, udaranja po glavi.“ Štoviše, pita se Goran Kovačić, „može li onda biti što tužnije do tih života marioneta, od tih deminutiva, od tih šala, koje su varavi titraji vječitih rana.“ Stoga, kaže Kovačić, „sve Gervaisove pjesmice, sve njegove humorističke sličice starih mladića, (...) starih zaboravljivih i svadljivih nonića i nonica (...) dobivaju sjaj suza, smisao zaborava.“ (Kovačić 1951: 420)

ZAKLJUČAK

Stvaralački put Drage Gervaisa svjedoči o autorovu uskoj i intimnoj povezanosti sa zavičajem. Ta povezanost na antologijski pjesnički – umjetnički način arhetipski priziva zavičajnost recipijenta koji prima tu konkretnu pjesničku poruku. Štoviše, izrazito ekspresivno i duboko dira i najmlađeg recipijenta koji tako razvija sebe kao osviještena pripadnika jednoga zavičaja. Po svemu tome možemo zaključiti kako poezija Drage Gervaisa nije pisana da bude dječja, ali su određene pjesme, zbog svojih karakteristika, od stručnjaka uvrštene u školske udžbenike, kao i u antologije dječjih pjesama,¹⁸ i mogu se okarakterizirati (i) kao dječje, štoviše, kao vrhunske dječje pjesme.

Zavičajni, dijalektalni ili dječji pjesnik, Drago Gervais sve je od navedenog. No, prije svega, vrhunski pjesnik.

¹⁸ O čakavskoj poeziji Drage Gervaisa u neposrednom odgojno-obrazovnom radu s djecom, autorica ovoga rada objavila je knjigu *Igri. Mala zavičajna čitanka (s primjerima iz čakavske poezije Drage Gervaisa)*, Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, Ustanova „Ivan Matetić Ronjgov“ Viškovo, 2015. Ta je zavičajna čitanka namijenjena odgojiteljima i učiteljima s ciljem promišljanja novih mogućnosti i načina kako poetsko „ča“ približiti mlađoj djeci. Tijekom osam poglavlja, autorica interpretira u književnoteorijskom i metodičkom ključu pjesme čakavskog pjesnika Drage Gervaisa i među ostalim, upućuje kako ih primijeniti tijekom likovnih aktivnosti te uspostaviti korelaciju s metodikom književnosti, glazbene kulture, lutkarstva, scenske kulture itd. Čitanka je raznolik izvor ideja za sve dionike odgojno-obrazovnog procesa koji aktivno sudjeluju u njegovanju zavičajnog idioma.

LITERATURA

- BILETIĆ, Boris. 1999. Zavičajnost: vrijednost ili alibi? *Nova Istra*, 4 (13) 2-3:11.
- CRNKOVIĆ, Milan. 1975. Nad vokabularom čakavskih pjesama Draga Gervaisa. *Dometi*, 8 (11-12): 5-20.
- CRNKOVIĆ, Milan. 1987. Čakavska dječja poezija. *Dometi*, 20 (7/8/9): 627 – 640.
- CRNKOVIĆ, Milan. 1990. *Dječja književnost*. Zagreb: Školska knjiga.
- CRNKOVIĆ, Milan i TEŽAK, Dubravka. 2002. *Povijest hrvatske dječje književnosti od početaka do 1955. godine*. Zagreb: Znanje.
- CVITAN, Dalibor, ur. 1970. *Vječnotraž. Antologija hrvatskog pjesništva za djecu*. Novi Sad: Radnički univerzitet „Radivoj Ćirpanov“ i Zmajeve dečje igre.
- FRANIČEVIĆ, Marin. 1970. Versifikacija čakavske dijalektalne poezije. *Dometi*, 3 (6): 76 - 85.
- HAMERŠAK, Marijana i ZIMA, Dubravka. 2015. *Uvod u dječju književnost*. Zagreb: Leykam international d.o.o.
- HRANJEC, Stjepan. 2006. *Pregled hrvatske dječje književnosti*. Zagreb: Školska knjiga.
- JURDANA, Vjekoslava. 2016. Slikovnica Morčić u novome ruhu (iz recenzije - doc.dr.sc. Vjekoslava Jurdana). https://shop.nakladaval.hr/product_info.php?products_id=671&osCsid=1emgtf80didfcpadjqpr496512 / (23. ožujka 2020.)
- KOVAČIĆ, Ivan Goran. 1951. Čakavski orkestrioni Drage Gervaisa. U: *I. G. Kovačić, Izabrana djela*, ur. Dragutin Tadijanović, 418-423. Zagreb: Nakladno poduzeće „Glas rada“.
- LUKEŽIĆ, Iva. 1987. Čakavština u pjesmama Drage Gervaisa. *Dometi*, 20 (7-8-9): 587 – 599.
- RIBARIĆ, Josip. 2002. *O istarskim dijalektima. Razmještaj južnoslavenskih dijalekata na poluotoku Istri s opisom vodičkog govora*. Pazin: Josip Turčinović d.o.o.
- SKOK, Joža, ur. 1979. *Sunčeva livada djetinjstva: antologijska čitanka hrvatskoga dječjeg pjesništva*. Zagreb: Naša djeca.
- SKOK, Joža, ur. 1990. *Antologija hrvatskog dječjeg pjesništva - Lijet Ikara*. Zagreb: Naša djeca.
- SKOK, Joža. 2007. *Izvori i izbori iz hrvatske dječje književnosti*. Varaždinske Toplice: Tonimir.
- ŠABIĆ, Gabrijela. 1983. *Lirska poezija u razrednoj nastavi*. Zagreb: Školska knjiga.

- ŠEGOTA LAH, Nataša. 2010. Anton Depope. *Sušačka revija*, br. 72. <http://www.klub-susacana.hr/revija/clanak.asp?Num=72&C=12> / (23. ožujka 2020.)
- VRANIĆ, Silvana. 2005. *Čakavski ekavski dijalekt: sustavi i podsustavi*. Rijeka: Filozofski fakultet u Rijeci.
- ZALAR, Ivo. 1991. *Pregled hrvatske dječje poezije*. Zagreb: Školska knjiga.
- ZALAR, Ivo, ur. 1994. *Antologija hrvatske dječje poezije*. Zagreb: Školska knjiga.
- ZALAR, Ivo, ur. 2008. *Antologija hrvatske dječje poezije*. Zagreb: Školska knjiga.

CHILDHOOD, PLAY AND HOMELAND AS MOTIFS IN THE CHAKAVIAN POETRY OF DRAGO GERVAIS

ABSTRACT

Chakavian poetry by Drago Gervais abounds with motifs of childhood, homeland and children's games. The aim of this paper is to answer the question whether Gervais is a poet of childhood or a children's poet. Starting from the question of how much his poetry corresponds to the poetic criteria of the children's literature, the paper presents answers to the question: is Drago Gervais a children's poet or a poet close to children's literature because he wrote about (his) childhood? In conclusion it is proven that the poetry of Drago Gervais in general was not written as children's literature, but certain poems can be designated not only as children's literature, but also as anthological children's poems. Drago Gervais is a regional, dialectal and children's poet, but above all, he is a remarkable poet.

KEYWORDS: *Drago Gervais, poetry, dialect, child*

